

Състояние на енергийния микс на Р България през 2007 г.

Брутният вътрешен продукт на Р България за 2007 г. по текущи цени е 56.5 млрд. лв., а реалният му ръст леко се забави до 6.2% (спрямо 6.3% през 2006 г.). Макроикономическата обстановка в страната продължава да се изразява в устойчив растеж от над 5%.

Важен принос за нарастването на брутния вътрешен продукт е нарастването на инвестиционната активност, като за индустрията с най-бърз темп нараснаха инвестициите в енергетиката. Този ръст е комбинация от два фактора – нуждата от разширяване на производствения капацитет и необходимостта да се спазят различните екологични и качествени стандарти на ЕС. По този начин номиналният растеж на инвестициите в производството и разпределението на електрическа енергия възлиза на 70%.

България разполага с диверсифициран енергиен микс със средна зависимост от вносни горива (нефт и природен газ от Русия, а също и твърди горива). Енергийната зависимост на страната е незначително по-ниска от средната за страните – членки на ЕС, като за 2006 г. е 46.6%. Трябва да се отбележи, че ядрената енергия се отчита за местен източник и значително допринася за подобряване на енергийната зависимост. С извеждането от експлоатация на 3 и 4 блок на АЕЦ „Козлодуй“ на 01.01.2007 г. и при налагане на ограничения в производството от местни въглища по екологични причини може да се очаква влошаване на този показател.

Основни енергоносители за производство на електрическа енергия са атомната енергия и твърдите горива.

Въглищата могат да обезпечат сигурността на енергийните доставки и икономиката на ЕС и в световен мащаб само чрез технологии, позволяващи драстично намаляване на вредните емисии. Всички централи, които изгарят въглища трябва да имат съоръжения за събиране и съхранение на вредните емисии от CO₂.

Основен местен ресурс са лигнитните въглища в „Източно-маришкия“ въглищен басейн. Те осигуряват ресурс за производство на електрическа енергия в централите на енергийния комплекс „Марица Изток“ за следващите 50-55 години.

Останалата част от електроенергийния баланс се покрива от ядрена енергия, вносни въглища, природен газ и водна енергия.

Ядрената енергия е важен енергоносител, който гарантира базово производство на електроенергия с предвидими и конкурентни цени. Изключително предимство на ядрената енергия е нейното преобразуване в електрическа с отделяне на незначителни емисии на парникови газове. Използването на ядрено гориво за производство на електрическа енергия е възможност за намаляване на емисиите на CO₂ и играе важна роля по отношение на предизвикателствата, свързани с промените в климата

Природният газ е перспективен енергоносител, който осигурява разнообразяване на потребяваните енергоносители в страната.

Основните количества природен газ, необходими за задоволяване на вътрешното потребление и за изпълнение на договорите за транзитиране на газ към съседни страни се осигуряват от внос по дългосрочни договори с Руската Федерация, която понастоящем е единствен доставчик.

Основен приоритет по отношение на вътрешния пазар на природен газ е създаването на нови газоразпределителни мрежи и разширение на пазара на природен газ.

Потреблението на нефт в страната се задоволява почти изцяло от внос.

Възобновяемите енергийни източници са местен ресурс, който намалява зависимостта от внос, подобрява сигурността на енергоснабдяването, облекчават задълженията по опазване на околната среда. Страната разполага със значителен ресурсен и технически потенциал от различните видове ВЕИ – ВЕЦ, биомаса, геотермална енергия, вятърна енергия, слънчева енергия и други.

Количеството на произведената електрическа енергия от ВЕИ се увеличава в последните

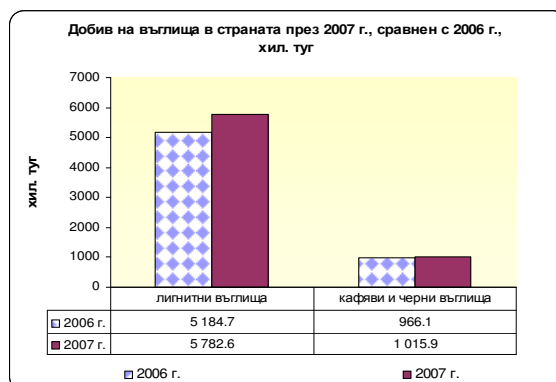
години, въпреки че все още е под средния за ЕС.

Целта на българската национална програма за ВЕИ е да се увеличава дялът на не-водно електрическите ВЕИ в енергийния микс.

Добив на въглища

През 2007 г. са добити 28 410.6 хил. тона въглища, което е с 10.8% повече в сравнение с 2006 година. Отчетеният резултат индикатор за настъпилите структурни промени в енергийния баланс, предизвикани от извеждането от експлоатация на 3 и 4 блокове на АЕЦ „Козлодуй” ЕАД. Дяловото участие на отделните типове въглища в общото количество добити въглища през 2007 година е: лигнитни – 89.5%, кафяви – 10.4% и черни – 0.1%.

Изменението на добива на въглища през последните години е пряко свързано с натоварването на термичните централи от комплекса „Марица-изток” и спирането на блоковете 1 до 4 на АЕЦ „Козлодуй”.

Добив, внос, потребление и транзит на природен газ през 2007 година.

Общият внос на природен газ през 2007 г. е 3 426.9 млн. м³, а местният добив – 295.4 млн. м³.

Потреблението на природен газ в страната е в размер на 3 369.5 млн. м³, т.е. отчита се увеличение от 1% в сравнение с потреблението през 2006 г. Основни потребители на природен газ са търговските дружества от сектори „Енергетика” и „Химия”.

През 2007 г. газоразпределителните дружества са разпределили 369 002 хил. м³ природен газ на територията на страната, което е с 55 605 хил.куб.м. повече (17.7%) от реализираните продажби през 2006 г.

Транзитираното количество природен газ през 2007 г. е 17 189.8 млн. м³.

Най-значителен ръст на транзитираните количества природен газ през 2007 г. в сравнение с 2006 г. се отчита по направлението за Македония, където имаме увеличение от 27%. По другите две направления също се отчитат увеличения, които са респективно 15% за Гърция и 13% за Турция.

Производство на електрическа енергия

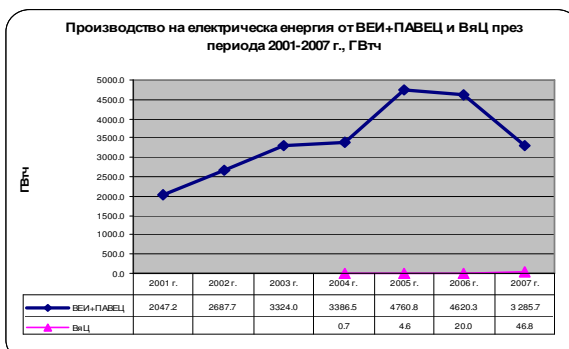
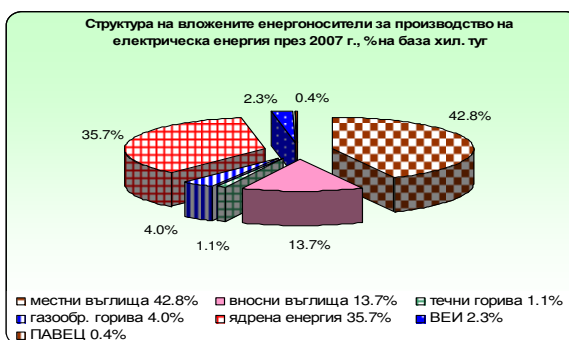
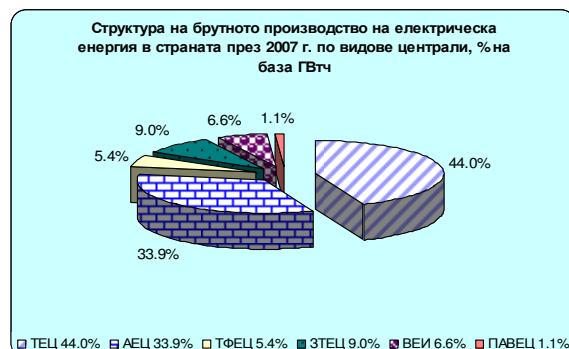
През 2007 г. е произведена 43 138.6 ГВтч електрическа енергия, което е с 5.8% по-малко в сравнение с 2006 година. Непосредствените причини за намаленото производство произтичат от извеждането от експлоатация на ядрени мощности и от значителното намаление на износа спрямо предходната 2006 г.

Производството на електрическа енергия е предимно от въглища и ядрена енергия.

Делът на вложените местни енергоносители за производството на електрическа енергия е 81.2%, а този на вносните – 18.8% (ядрената енергия е приета условно за местен енергоносител в съответствие с практиката на Евростат).

Електропроизводството от ВЕИ покрива 7.3% от брутното вътрешно електропотребление в страната.

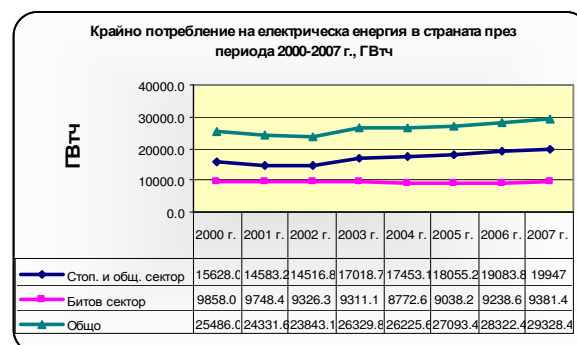
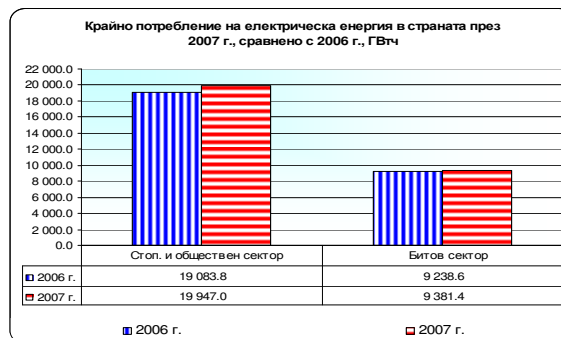
Произведената електрическа енергия от вятърни генератори през 2007 г. е 46.8 ГВтч, което е 1.7% от брутното производство от ВЕИ.

Крайно потребление на електрическа енергия

Крайното потребление на електрическа енергия в страната през 2007 г. възлиза на 29 328.4 ГВтч, което е с 3.6% повече в сравнение с 2006 г. Това се дължи на увеличеното потребление в стопанския и обществен сектор с 4.5% и в битовия сектор с 1.5%. Увеличението на крайното потребление на електрическа енергия в стопански и обществен сектор, както и в битовия сектор е признак за напредък в икономиката на страната.

В сравнение с ръста на електропотреблението в Европейските страни, нарастването на потреблението в България (2002-2007 г.) е по-високо с 2.2 пункта.

Износ на електрическа енергия

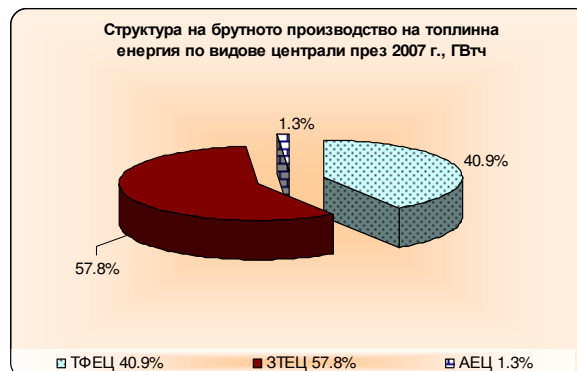
България започва да изнася електроенергия през 1997 г., като постепенно заема водеща позиция в региона. През 2005 и 2006 г. търговският износ покрива около 60% от дефицита на електроенергия в региона.

Търговският износ на електрическа енергия през 2007 г. е 4 537.6 ГВтч (10.5% от брутното производство), което е с 41.6% по-малко в сравнение с 2006 година (17% от брутното производство).

Производство на топлинна енергия

През 2007 година е произведена 18 023.0 ГВтч топлинна енергия, което е със 3.1% повече в сравнение с 2006 г. Увеличението на топлопроизводството се дължи на повишената консумация, предизвикана от климатичния фактор, а именно по-студената зима в сравнение със зимата през 2006 г.

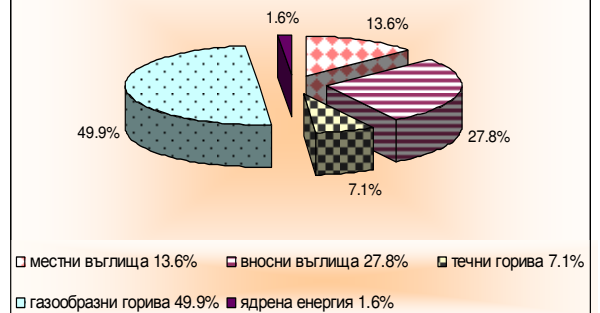
Най-голям относителен дял от вложените горива за производство на топлинна енергия имат газообразните горива – 49.9%, следвани от вносните въглища – 27.8%. Дяловото участие на останалите енергоносители се разпределя както следва: местни въглища – 13.6%, течни горива – 7.1% и ядрена енергия – 1.6%.

Делът на вложените вносни енергоносители за производство на топлинна енергия е 86.4%, а на местните – 13.6%.

Потребление на топлинна енергия

Потреблението на топлинна енергия в домакинствата и бюджетните организации е относително постоянно, независимо от разгърналото се строителство в големите градове. Причините за това са основно в две направления: изграждане на самостоятелни отоплителни системи в новопостроените сгради и контролиране на потреблението посредством индивидуални уреди за регулиране.

Структура на вложените енергоносители за производството на топлинна енергия през 2007 г., % на база хил. тун

Крайно потребление на топлинна енергия по видове потребители през 2007 г., ГВтч

